

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

MUTAXASSISLIK FANLARI BO‘YICHA MAGISTRATURAGA

KIRISH SINOVLARI DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

**5A120101 – Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti
mutaxassisligi uchun**

Buxoro – 2021

Annotatsiya

Dastur 5A120101 – Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti magistratura mutaxassisligiga o'qishga kiruvchilar uchun 5111200 – o'zbek tili va adabiyoti ta'lim yo'nalishining 2017/2018-o'quv yilida tasdiqlangan o'quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

Ataboyev N.B. BuxDU, Ingliz adabiyoti va stilistika kafedrası mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Bakayeva M.K. BuxDU, Ingliz adabiyoti va stilistika kafedrası professori, filologiya fanlari doktori

. Yusupova H.O' BuxDU, Ingliz adabiyoti va stilistika kafedrası dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Kasimova R.R. BuxDU, Ingliz adabiyoti va stilistika kafedrası dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Taqrizchilar:

Jo'rayeva M.M. BuxDU professori, filologiya fanlari doktori (DSc)

To'rayeva B.B. O'zbekiston davlat jaxon tillari universiteti dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori doktori (PhD)

Dastur Buxoro davlat universitetining 2021 yil 3 iyuldagi 19 sonli Kengashida ko'rib chiqilgan va maqullangan.

KIRISH

Dasturning maqsadi – magistraturada o'qishga talabgorlarning ilmiy va ilmiy-pedagogik faoliyat olib borishga layoqatini aniqlash bo'yicha o'tkaziladigan suhbat va uning mazmuni bilan tanishtirishdan iborat.

Dasturning vazifasi –magistraturada o'qishga talabgorlarning ilmiy va ilmiy-pedagogik faoliyat olib borish bo'yicha amaliy ko'nikma va malakalarini shakllantirishga qaratilgan.

Mazkur suhbat sinovlari dasturi talabgorlarning quyidagi yo'nalishlar bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini aniqlashga qaratilgan savollarni o'z ichiga oladi:

- ilmiy-tadqiqotchilik bo'yicha kompetentlik;
- pedagogik kompetentlik;
- ma'naviy-axloqiy qadriyatlar;
- ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik faoliyat olib borishning huquqiy-me'yoriy asoslari.

1. UMUMIY TALABLAR

Ilmiy-tadqiqotchilik va pedagogik kompetentlik:

- mutaxassislik va professional kompetentlik, uslubiy kompetentlik, axborot kompetentligi, intellektual-pedagogik kompetentlik; ilmiy va ilmiy- texnik sohalarda dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish mexanizmlari, ularni ishlab chiqish hamda amalga oshirish; zamonaviy axborot-telekommunikatsiya va ilmiy-hajmdor texnologiyalarini rivojlantirish hamda ularni ilmiy, ilmiy-texnik faoliyat va o'quv jarayoniga tatbiq qilish;

- o'z bilimlarini ko'rsata bilish va boshqalarga bera olish qobiliyati;

- “Adabiyotshunoslik (ingliz)” yo'nalishi bo'yicha jahon miqyosida taraqqiyot tendentsiyalari, tadqiqotning dolzarbligi, muammoning o'rganilganlik va zamonaviy bilim darajasi, o'z tadqiqotlarining muayyan fan sohasidagi roli va o'rni;

- “Adabiyotshunoslik (ingliz)” yo'nalishi bo'yicha fundamental va amaliy bilimlarga egaligi, zamonaviy tadqiqot metodlarini bilishi;

- ilmiy muammoni qo'ya olishi va hal etishi, tadqiqot maqsadlarini shakllantirishi va kutilayotgan natijalarni ilmiy asoslashi;

- ilmiy munozara olib borish qobiliyati, dunyoqarashining kengligi, mantiqiy fikrlash, bilimining serqirraligi.

Ma'naviy-axloqiy qadriyatlar:

- milliy mustaqillik mafkurasi asoslari, milliy va umuminsoniy qadriyatlar, yuksak ma'naviyatli shaxsni tarbiyalash, o'zbek xalqining boy ma'naviy, moddiy merosi, ahloqiy kamolot, ahloqiy tamoyillar, vatanparvarlik va fuqarolik ongi, umumiy madaniyat, ijtimoiy faollik, olim psixologiyasi va etikasi va boshqalar. Qolaversa, ingliz tilida so'zlashuvchi millat vakillari bilan o'zbek xalqining o'zaro uzviy mutanosibligini aniqlash hamda farqli jihatlari xususida fikr yurita olishi ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik faoliyat olib borishning huquqiy-me'yoriy asoslari:

- O'zbekiston Respublikasining fan va texnologiyalarni rivojlantirish sohasidagi siyosatining asoslari, ularni amalga oshirishning maqsadi, vazifalari va yo'llari, shuningdek, ilmiy va ilmiy-texnik faoliyatni rag'batlantiruvchi iqtisodiy va boshqa choralar tizimi, fan va texnologiya taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlari;

- innovatsiyalarga bo'lgan talablarni oshirishning, fundamental fanning ildamlovchi taraqqiyotini ta'minlashning, eng muhim amaliy tadqiqotlar va ishlanmalarning tashkiliy va iqtisodiy mexanizmlari;

- fan va texnologiyalarning ustuvor yo'nalishlarini amalga oshirishda ilmiy, ilmiy-texnik va innovatsion faoliyatni bevosita va bilvosita rag'batlantirish choralari, bozor mexanizmlarini davlat tomonidan tartibga solinishi bilan oqilona uyg'unlashtirish, oliy ta'lim tizimida ilmiy-tadqiqot faoliyatni takomillashtirish;

- oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlarni tayyorlash tizimi.

ILMIY-TADQIQOTCHI SIFATIDA KOMPETENTLIK

Umumiy tayyorgarlik

5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligining ilmiy asoslarini, ilmiy va ilmiy-texnika sohasidagi metodologik asoslarini chuqur bilish, ilmiy va davriy nashrlardagi ma'lumotlarni tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lish. Fan sohasining Respublika va dunyo miqyosida rivojlanish tendentsiyalarini, taraqqiyoti yo'nalishlarini bilish. Global fikrlash, mulohaza qilish ko'nikmalarini shakllantirish.

Ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarishga tayyorgarlik

Fanning ilmiy asoslari mazmuni. Adabiyotlar. Ilmiy adabiyot turlari (monografiya, maqola, tezis, risola, referat va boshqalar) hamda ularning tuzilmalari (strukturasi).

5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligining soha bo'yicha ilmiy asoslar (nazariy va amaliy). Nazariy izlanishlar olib borish usullari. Modellash. Parametrlarning o'zaro bog'lanish qonuniyatlaridan foydalanish.

5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligining O'zbekiston Respublikasida va dunyoda rivojlanish tendentsiyalari. 5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligining soha oldidagi ilmiy va texnik muammolari hamda vazifalarini anglash.

Ilmiy faoliyatning tashkiliy jihatlar

Magistr akademik darajasi uchun talabgorlarga qo'yiladigan talablar.

Magistraturaga kirish tartibi.

Fan sohasi bo'yicha ilmiy asoslarni bilish. Ilmiy muammolar

5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligini rivojlantirishga hissa qo'shgan olimlar.

Soha o'quv fanlarining ilmiy asoslari tarkibi.

5A120101 Adabiyotshunoslik (ingliz) ixtisosligini rivojlanishi bilan bog'liq omillar.

Tanlagan mutaxassislik bo'yicha qo'yilgan ilmiy masala mohiyati, ilmiy maqsad va olinadigan natijalar mohiyati

PEDAGOGIK KOMPETENTLIK

Pedagogik-psixologik tayyorgarlik

Ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaniladigan o'qitish shakllari, o'qitish metodlari va vositalari. Talaba shaxsini o'rganishning psixodiagnostik metodlari.

Ta'lim mazmuni, metodlari, vositalari va shakllarining uzviyligini ta'minlash.

Seminar, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish.

Mashg'ulotlarni tashkil qilish va o'tkazish mahorati

Seminar, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlariga qo'yiladigan didaktik talablar.

Mashg'ulotlarni kuzatish va tahlil qilish metodikasi.

O'qitishning zamonaviy usullaridan, zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, mul'timediya ta'lim resurslaridan foydalanish.

Mustaqil va ijodiy ishlarni tashkil etish

Talabalarda mustaqil va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini tarkib topshirishning ijtimoiy-pedagogik zarurati.

Masofaviy va virtual ta'lim olish.

O'z-o'zini kasbiy rivojlantirish

Fanlar turkumini ilmiy-nazariy jihatdan o'zlashtirish, ilmiy bilishga doir g'oyalar, nazariyalar, qonuniyatlarning mazmun-mohiyati, rivojlanish tarixi.

4. MA'NAVİY-AXLOQIY QADRIYATLAR

Istiqlol, islohotlar, ma'naviyat tushunchalari.

Milliy-ma'naviy tiklanish kontseptsiyasi.

Milliy mustaqillik mafkurasi asoslari.

Ilmiy etika (ilmiy halollik) tamoyillari.

Ilmiy baxs tushunchasi.

Yuksak ma'naviyatli shaxs. Ma'naviy barkamollik. Ma'naviy barkamol inson.

Mafkuraviy immunitet. Diniy aqidaparastlik. Ma'naviy tahdid. G'oyaviy tahdid.

Ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etishda ilmiy-nazariy, ma'naviy- ma'rifiy, madaniy qadriyatlardan samarali foydalanish.

Ta'lim jarayonida tarbiyalashning didaktik omillari

O'qitish jarayonida talabalar ongiga milliy g'oyani singdirishning mazmuni, vositalari, metodlari va shakllari.

"Ma'naviyat" kunlarini o'tkazish, dolzarb mavzular bo'yicha talabalar bilan suhbatlar o'tkazish, shu jumladan «ZiyoNet» axborot-resurs portali materiallaridan foydalanish.

ADABIY ALOQALAR

Kirish

Asosiy adabiy yo'nalishlar va davrlar, Buyuk Britaniya va AQSh adabiyotining taniqli vakillari ijodlari haqida ma'lumotga ega bo'lish, tavsiya qilingan adabiy asarlarni mutolaa qilish va syujetlarini yaxshi bilish. Badiiy

asarlardan olingan matnni tahlil qila olish, ulardagi stilistik vositalar va ularning vazifasi haqida mustaqil fikr yurita olish.

Tilning ekpressiv vositalari, leksik, leksik-sintaktik, sintaktik, fonetik stilistik vositalar, ularning badiiy matn mazmun va g'oyasini aks ettirishdagi roli. Badiiy matn tuzilishi, adabiy janrlar, badiiy obraz, poetik detallar tushunchalari. Matn tahlilining pedagogik va pragmatik mohiyati.

Buyuk Britaniya adabiyoti

Ilk o'rta anglo-saks adabiyoti yodgorliklari . "Beovulf".

Jefri Choser va ingliz realizmi. Jefri Choserning "Kenterberi hikoyalari"da hayotning haqiqiy aks etirilishi.

Ingliz Uyg'onish davri adabiyoti. Tomas Mor, Uilyam Shekspir, Kristofer Marlo, Ben Jonson, Jon Donn.

17- asr ingliz adabiyoti. Jon Milton ijodi.

Ingliz ma'rifatchilik davri adabiyoti. Daniel Defo, Jonatan Svift, Henri Filding, Samuel Jonson.

Ingliz klassisizmi namoyandalari ijodi.

Angliyadagi romantizm oqimi va uning xususiyatlari. Ingliz romantistlari.

19-asrda tanqidiy realizmning rivojlanishi. Ch.Dikkens va U.Tekkerey ijodiy faoliyati.

20-asr Angliya adabiyoti.

Ingliz yozuvchilari ijodiga "modernizm " ta'siri

AQSh adabiyoti

AQSh adabiyoti va uning jahon madaniyatida tutgan o'rni. Amerika adabiyotining milliy o'ziga xoslik muammosi.

17-18- asrlar Amerika adabiyoti.

Amerika ma'rifiy adabiyoti. V. Irving, F.Kuper. A.Po asarlari va ularning xususiyatlari.

Abolitsionizm. Amerika yozuvchilari asarlarida quldorlik tuzumining qoralanishi. Harriet Bicher Stou ijodi.

19- asr AQSh adabiyoti.

H. Longfellowning “Hayavata haqida qo’shiq” asarida hindular mavzusi.

Uolt Uitmen ijodiy uslubining xususiyatlari.

20- asr Amerika adabiyoti. Mark Tven, J.London, T.Drayzer, E.Heminguey, U.Folknner va boshqa Amerika yozuvchilarining amerika va dunyo adabiyoti rivojlanishiga qo’shgan hissalar.

Amerika yozuvchilari ijodida realizm va naturalizmning ifodalanishi.

Stilistika va matn tahlili

Badiiy matn yaxlit poetik struktura sifatida. Matnning g’oyaviy mazmuni va mavzusini aniqlash vositalari. Matnning modalligi, uning bayon etilish usullari, tuzilishi, tarkibi, zamirida yotgan ma’no. Stilistik vositalarning zohiriy va botiniy ma’nolarni ifodalashdagi o’rni.

Badiiy matnni tahlil qilishda pragmatik omillarga e’tibor berish.

Leksik, sintaktik va fonetik uslubiy vositalar va ularning matndagi o’rni.

Funksional uslublar muammolari. Har bir uslubning o’ziga xosligi.

Adabiyot nazariyasi

Adabiyot – san’atning bir turi. Obrazlilik - adabiyotning asosiy xususiyatlari. Badiiy asarning tarkibiy qismlari. Shakl va mazmun, g’oya, syujet va kompozisiya, syujetning tarkibiy qismlari. Badiiy asarda zamon va makon muammolari. Ingliz she’r tuzilishi.

English literature

The Development of English literature. Its Place in the World Literature.

Old English literature (500-1100).

Middle English Literature (1100-1485)

Literature of the 15th century.

Literature of the Renaissance period.

Geoffrey Chaucer is a founder of English literature.

English literature of the 17th century.

Romanticism in English literature.

The Enlightenment in English literature.

Critical realism in England. (the 19th century)

English literature at the End of the 19th and beginning of the 20th century.

English “Modernists”.

American literature

Early American Literature (18th century).

The American Enlightenment.

Romanticism in American Literature (1820-1860)..

The Rise of Realism in American Literature. (1860-1814).

Naturalism in American Literature.

American Poetry in the 20th century.

Modernism in American Literature.

American Realism. Prose writing, 1914-1945.

Science Fiction novels by Isaac Asimov.

Stylistics and interpretation

Literary text as a poetic structure.

Epic genre, its varieties.

Lyric genre, its varieties.

Short story, its types.

Poetic details, their types.

The theme and idea of a literary text.

The problem of functional styles.

Stylistic differentiation of English vocabulary.

Syntactic Peculiarities of the Written Speech.

Lexical stylistic devices.

Syntactical stylistic devices.

Phonetic stylistic devices.

Theory of literature

Characters in imaginative literature.

Plot in a narrative work.

Point of View in an imaginative work.

The problem of setting.

Forms of imaginative literature.

Types of Poetry.

Poetic forms.

Rhythmic modifications.

Existentialism in literature.

Imaginative Literature:

Shakespeare's Tragedies.

"Paradise Lost" by J.Milton.

Novels by Charles Dickens.

Daniel Defoe's pamphlet "The Education of Women".

"Vanity Fair" by W. M. Thackeray.

"The Picture of Dorian Gray" by Oscar Wilde.

"Pygmalion" by B. Shaw.

Short stories and "The Moon and Sixpence" by W. S. Maugham.

"An American Tragedy" by Theodore Dreiser.

"Sister Carrie" by Theodore Dreiser.

"The Citadel" by A.J.Cronin.

"Paradise Lost" by John Milton.

"The Quiet American" by Graham Green.

"Kidnapped" by R.L.Stevenson.

Short Stories by Katherine Mansfield.

“Jane Eyre” by Charlotte Bronte.

John Galsworthy. “The Forsyte Saga”.

A.J.Cronin. “The Citadel”.

O. Henry’s “The Last Leaf”.

Jack London “Martin Iden”.

Novels by Ernest Hemingway.

T.S.Eliot’s “The Hollow Men”.

Graham Greene “The Quiet American”.

Literature:

1. Амелина Т.А. Дьяконова Н.Я. Хрестоматия по английской литературе XX века. Москва: Просвещение, 1985

2. Аникин Г.В., Михальская Н.П. История английской литературы. Москва. Высшая школа, 1975

3. Азизов К, Каюмов О. Чет эл адабиёти тарихи. (18 – 20 асрлар) Тошкент: Укитувчи. 1987.

4. Arnold I., Diakonova N. Three Centuries of English Prose – Leningrad: Prosvesheniye, 1967

5. Bakoeva M., Muratova E., Ochilova M. English Literature. – Tashkent, 2006/

6. Bokaeva M.K. English literature. Lectures. Bukhara-2003

7. Diakonova N. Three centuries of English Poetry. Leningrad. Prosvesheniye, 1967

8. Highlights of American literature, based upon a core manuscript by Dr. Carl Bode, University of Maryland, US Information Agency, Washington, 1995

9. Moses Coit Tyler A history of American literature during the colonial period, 1607-1766, 2 vols. (1878 : rev. ed, 1897: 1 vol. Reprint, 1949)

10. The Norton Anthology of American literature, third ed, 2 vol-s, Norton and Company, 1979.

11. Aznaurova E.S. Interpretation of literature. Text "Tashkent" Ukituvchi, 1990.
12. Galperin I.R. Stylistics M. 1977.
13. Арнорльд И.В. Стилистика современного английского языка: Ленинград, 1981.
14. Кухаренко В.А. Практикум по интерпретации текста. М. Просвещение, 1987.
15. Kathrene VanSpanckeren. An outline of American Literature.-The USA Department of State. 1990.
16. Shakirova V.G. Lectures on stylistics of the English language and interpretation of literary text. Bukhara 2005.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини бигаликда барпо этамиз. Тошкент, "Ўзбекистон" НМИУ, 2017.- 29 б
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Тошкент, "Ўзбекистон" НМИУ, 2017.- 47 б

Internet saytlar:

1. www.google.de
2. www.lehrer-online.de
3. www.leixilotte.de
4. www.lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik
5. www.literaturcare.de

Baholash mezoni

2021/2022 o'quv yili 5A120101 – Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti magistratura mutaxassisligiga kiruvchi abituriyentlar uchun mazkur dasturga asosan keltirilgan umumkasbiy fanlar bo'yicha: jami - 50 ta savol TEST tuzib kiritiladi va ularning har bir berilgan to'g'ri javobiga 2.0 balldan beriladi, jami maksimal ball 100 ballni tashkil qiladi, test savollarini yechish uchun 90 daqiqa vaqt ajratiladi.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan mutaxassislik fani imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o'zining ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.